

Dosarul nr. 2ra-845/19

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul central (jud. N. Berbec)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Vasilisa Tronciu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Vasilisei Tronciu împotriva lui Vasile Stropșa cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea valabilității testamentului, repunerea în termenul de prescripție extinctivă, anularea testamentului și la

cererea reconvențională a lui Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Liliana Baghici împotriva Vasilisei Tronciu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și anularea testamentului

împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vasile Stropșa, casată hotărârea din 4 octombrie 2017 și hotărârea suplimentară din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, încheierile din 27 iulie 2018 și 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central și emisă o nouă hotărâre

constată:

La 29 septembrie 2016, Vasilisa Tronciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Stropșa, persoane interesate IFS Hîncești și notarul public Veronica Macar cu privire la repunerea în termen, constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea valabilității testamentului și anularea testamentului.

În motivarea acțiunii a invocat că este nepoata defunctei Vasilisa Stropșa, care la momentul decesului era proprietara casei cu teren aferent amplasată în XXXXX

cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,2204 ha, bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, grădini înregistrate cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,0625 ha, terenurilor agricole identificate prin titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastrale XXXXX cu suprafața de 0,2419 ha, XXXXX cu suprafața de 0,1969 ha, XXXXX cu suprafața de 0,049 ha și XXXXX cu suprafața de 0,3695 ha.

A precizat că la 28 decembrie 2010, în XXXXX a decedat bunica sa Vasilisa Stropșa, iar din anul 2010 și până în prezent actele cu privire la moștenire în privința patrimoniului succesoral lăsat de aceasta nu au fost perfectate din diferite motive întemeiate.

Astfel, deoarece la 27 decembrie 2010, Vasilisa Stropșa, prin testamentul nr. 25 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești, i-a testat toată masa succesorală, aproximativ în anul 2015 dânsa s-a adresat la notarul public Veronica Macar pentru deschiderea procedurii de succesiune, care însă i-a comunicat că a expirat termenul de prescripție, mai mult ca atât, există și un alt testament lăsat de Vasilisa Stropșa pe numele lui Vasile Stropșa, fiind deja deschisă procedura de succesiune pe numele acestuia.

A menționat că la 6 mai 2015, Vasile Stropșa a depus o cerere de chemare în judecată prin care a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către el a masei succesorală rămasă în urma decedatei Vasilisa Stropșa, dar care prin încheierea din 13 august 2015 a Judecătoriei Hîncești, a fost scoasă de pe rol.

După decesul bunicii sale Vasilisa Stropșa, dânsa administrează, întreține, prelucrează pământul și achită impozitele pentru bunurile imobile, deci prin prisma prevederilor art. 1516 alin. (4) Cod civil, a acceptat de fapt succesiunea.

Mai mult că, masa succesorală rămasă după decesul Vasilisei Stropșa a fost testată anume ei prin ultima voință a bunicii, exprimată prin testamentul înregistrat cu nr. 25 din 27 decembrie 2010, pe care îl consideră legal, acesta fiind perfectat în conformitate cu prevederile art. 1458 lit. b), 1460 și 1461 Cod civil.

Testamentul nr. 421 din 14 februarie 2002 deținut de Vasile Stropșa este afectat de nulitate, deoarece la momentul perfectării acestuia Vasilisa Stropșa se simțea rău, primea medicamente, iar într-o zi, din spusele defunctei, sub pretextul că Vasile Stropșa și soția acestuia Elena Stropșa o vor duce la consultație la medic, după consultația medicului la policlinica din or. Hîncești au dus-o la notar unde a semnat ceva, dar nu știa și nu a înțeles ce anume a semnat, fiind sub influența unor medicamente.

Ulterior, când a conștientizat cele întâmplate și pentru a repara greșeala, a decis să meargă din nou să perfecteze un alt testament pe care l-a întocmit la Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești.

Având în vedere prevederile art. 1465 Cod civil, a remarcat că testamentul deținut de Vasile Stropșa este din 14 februarie 2002, iar cel deținut de ea - din 27 decembrie 2010 și prin întocmirea acestui testament a fost revocat acel vechi.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1458-1474 Cod civil, art. 166-168 CPC.

A solicitat repunerea în termen, admiterea acțiunii, constatarea faptului acceptării de către ea a succesiunii rămase după decesul defunctei Vasilisa Stropșa, recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești, declararea nulității testamentului perfectat pe numele lui Vasile Stropșa înregistrat la notarul public Veronica Macar cu nr. 421 din 14 februarie 2002.

La 7 decembrie 2016, Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Liliana Baghici a depus cerere reconvențională împotriva Vasilisei Tronciu, persoane interesate IFS Hîncești și notarul public Veronica Macar cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și anularea testamentului.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că la 28 decembrie 2010 a decedat Vasilisa Stropșa, cu ultimul domiciliu în sat. Pereni r-nul Hîncești. Dânsul era în relații foarte bune cu defuncta, o ajuta împreună cu familia și a avut grijă de ea pe parcursul ultimilor zece ani, deoarece copiii și rudele apropiate nu manifestau niciun interes față de ea și necesitățile acesteia.

La 14 februarie 2002, defuncta Vasilisa Stropșa i-a testat toată averea sa, fapt confirmat prin testamentul întocmit și autentificat de notarul public Veronica Macar.

După decesul Vasilisei Stropșa a rămas averea succesorală alcătuită din casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX cu terenul aferent cu suprafața de 0.2204 ha cu nr. cadastral XXXXX situată în XXXXX și grădini cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,0625 ha, terenuri agricole cu numerele cadastrale XXXXX cu suprafața de 0,049 ha, XXXXX cu suprafața de 02419 ha, XXXXX cu suprafața de 0,1969 ha și XXXXX cu suprafața de 0,3695 ha.

Astfel, în toată perioada după decesul defunctei dânsul a continuat să aibă grijă de casă și de terenul adiacent, a prelucrat terenurile agricole, a achitat impozitul, fapt confirmat prin chitanțele de recepție a plăților fiscale anexate și până în prezent continuă să aibă grijă de averea succesorală care i-a fost testată conform testamentului.

A menționat că, deoarece a fost indus în eroare de rudele Vasilisei Stropșa, precum că există un alt testament, iar testamentul pe numele lui nu mai este valabil, nu s-a adresat în termen pentru a deschide dosar de moștenire în baza testamentului nr. 421 din 14 februarie 2002.

Totodată, în fața primăriei în prezența polițistului de sector, de către rudele defunctei Vasilisa Stropșa a fost declanșat un conflict în rezultatul căruia, ultimii au rupt în bucăți testamentul perfectat pe numele lui, astfel împiedicându-l de a se adresa cu el la notar.

Ulterior, a aflat că testamentul pe numele Vasilisei Tronciu a fost întocmit de către Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești chiar cu o zi înainte de decesul testatorului Vasilisa Stropșa, testamentul datează cu 27 decembrie 2010, iar decesul a survenit la 28 decembrie 2010.

Astfel, acest testament trezește dubii în ce privește deplinătatea memoriei, conștientizării însemnătății actului semnat de către testator.

La fel, trezește dubii și faptul că testamentul pe numele lui este semnat personal în prezența notarului de către Vasilisa Stropșa, iar în testamentul pe numele

Vasilisei Tronciu în locul testatorului s-au semnat doi martori - Sergiu Sîrbu și Larisa Sîrbu, pe motiv că Vasilisa Stropșa este analfabetă, fapt ce nu corespunde adevărului.

În acest context, a menționat că Sergiu Sîrbu și Larisa Sîrbu erau tutorii Vasilisei Tronciu și erau persoane cointeresate, din aceste motive testamentul respectiv urmează a fi declarat nul.

După ce a aflat despre circumstanțele menționate, a mers la notarul Veronica Macar pentru a depune cerere de deschidere a dosarului de moștenire.

Astfel, la 4 decembrie 2014, s-a adresat cu cerere de a fi inclus în cercul de moștenitori ai defunctei Vasilisa Stropșa, având calitatea de moștenitor testamentar în temeiul testamentului nr. 421 din 14 februarie 2002, iar la 21 aprilie 2015, notarul public Veronica Macar a emis încheierea de refuz a executării acțiunilor notariale cu mențiunea de a se adresa în instanța de judecată.

În circumstanțele menționate, fiind în situația de folosire și administrare a bunurilor imobile din averea succesorală a defunctei Vasilisa Stropșa, dânsul se află în imposibilitate de a înregistra dreptul de proprietate asupra bunurilor menționate.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1516 alin. (3), (4) Cod civil, art. 172, 173 CPC.

A solicitat admiterea cererii reconvenționale, constatarea faptului acceptării de către el a succesiunii după decesul Vasilisei Stropșa, declararea nulității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești și constatarea locului deschiderii succesiunii după decesul Vasilisei Stropșa – XXXXX.

Prin hotărârea din 4 octombrie 2017 a Judecătoriei Hîncești sediul central, a fost admisă acțiunea depusă de Vasilisa Tronciu.

A fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Vasilisa Tronciu după decesul bunicii Vasilisa Stropșa decedată la 28 decembrie 2010.

A fost constatat că testamentul nr. 421 din 14 februarie 2002 pe numele lui Vasile Stropșa este nul din data întocmirii testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 pe numele Vasilisei Tronciu.

A fost respinsă cererea reconvențională depusă de Vasile Stropșa ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost ridicată cauza de la examinare în ordine de apel și remisă Judecătoriei Hîncești sediul central pentru pronunțarea unei hotărâri suplimentare.

Prin încheierea din 27 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, a fost admisă declarația de abținere a judecătorului Mihail Macar de la examinarea cererii de recuzare înaintată judecătorului Natalia Berbec în prezenta cauză și remisă cauza președintelui instanței de judecată pentru a fi repartizată aleatoriu unui alt judecător.

Prin încheierea din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, a fost respinsă propunerea de recuzare înaintată de Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Dinu Șișcanu judecătorului Natalia Berbec.

Prin hotărârea suplimentară din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, a fost constatată valabilitatea testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 autentificat de secretarul Consiliului comunal Pașcani r-nul Hîncești, Sofia Toma.

Prin decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vasile Stropșa, casată hotărârea din 4 octombrie 2017 și hotărârea suplimentară din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, încheierile din 27 iulie 2018 și 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de prescripție extinctivă înaintată de Vasilisa Tronciu.

A fost respinsă cerința formulată de Vasilisa Tronciu cu privire la anularea testamentului perfectat pe numele lui Vasile Stropșa înregistrat de notarul public Veronica Macar cu nr. 421 din 14 februarie 2002 ca fiind depusă cu omiterea neîntemeiată a termenului de prescripție extinctivă.

Au fost respinse cerințele formulate de Vasilisa Tronciu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii rămase după decesul defunctei Vasilisa Stropșa de către Vasilisa Tronciu, recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești ca fiind neîntemeiate.

A fost admisă cererea reconvențională înaintată de Vasile Stropșa.

A fost declarat nul testamentul nr. 25 din 27 decembrie 2010 întocmit pe numele Vasilisei Tronciu de către secretarul Consiliului comunal Pereni r-nul Hîncești, Sofia Toma.

A fost constatat faptul acceptării succesiunii testamentare după defuncta Vasilisa Stropșa de către Vasile Stropșa, cu indicarea locului deschiderii succesiunii în XXXXX.

A fost încasată din contul Vasilisei Tronciu în beneficiul lui Vasile Stropșa suma de 788 de lei cu titlu de taxă de stat și 7000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost corectată eroarea materială din partea motivată a deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierii din 26 aprilie 2018, prin înlocuirea sintagmei din „Stroșa” în „Stropșa”, precum și din „Țapeș Vitalie” în „Tronciu Vasilisa”.

La 19 februarie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasilisa Tronciu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că Vasile Stropșa nu este nicio rudă cu bunica ei Vasilisa Stropșa, deși în decizia contestată este greșit menționat ca nepot sau rudă al bunicii.

A remarcat că bunica era bătrână și singură, o întreținea pe dânsa, pe sora și fratele ei, iar pensia pe care o avea era foarte mică, motiv pentru care lua în datorie produsele alimentare de la magazinul care îi aparține Elenei Stropșa, soția lui Vasile Stropșa.

Astfel, Elena Stropșa, cunoscând că Vasilisa Stropșa a primit cota valorică sub formă de terenuri agricole, a amăgit-o să-i dea în arendă terenul în schimb la produse agricole obținute din prelucrarea acestor terenuri.

Într-o zi, sub pretextul de a o duce la spital pe Vasilisa Stropșa, Elena Stropșa și Vasile Stropșa au dus-o la o farmacie unde alături era și un birou notarial, au indus-o în eroare pe Vasilisa Stropșa, care a și semnat testamentul, testând toată averea unei persoane absolut străine pentru ea și anume, lui Vasile Stropșa.

A mai adăugat că din momentul în care Vasile Stropșa și Elena Stropșa au obținut testamentul în anul 2002, nici nu s-au mai interesat de viața bunicii ei și treptat au încetat să mai dea produse alimentare pe datorie.

A precizat că anume ea și frații săi au avut grijă de bunica lor în ultimii ani din viață, fiind deja maturi și au început să lucreze de la vârste fragede, au suportat toate cheltuielile de înmormântare.

Mulți dintre martori audiați din partea intimatului nici măcar nu au vreo legătură cu cazul dat și nu au de unde să cunoască cele întâmplate.

La 26 aprilie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Dinu Șișianu a depus referință la recursul declarat de Vasilisa Tronciu, solicitând considerarea acestuia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 februarie 2019 împotriva deciziei din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Actele cauzei denotă că Vasilisa Tronciu înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Vasile Stropșa, persoane interesate IFS Hîncești și notarul public Veronica Macar a solicitat repunerea în termenul de adresare cu prezenta acțiune, constatarea faptului acceptării de către dânsa a succesiunii rămase după decesul bunicii sale Vasilisa Stropșa, recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010, eliberat de Primăria s. Pașcani r-nul Hîncești, prin care Vasilisa Stropșa i-a testat averea sa și declararea nulității testamentului nr. 421 din 14 februarie 2002 perfectat pe numele lui Vasile Stropșa, înregistrat de notarul public Veronica Macar.

La rândul său, Vasile Stropșa a înaintat acțiune reconvențională împotriva Vasilisei Tronciu, solicitând constatarea faptului acceptării de către dânsul a succesiunii rămase după decesul bunicii sale Vasilisa Stropșa și declararea nulității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010, întocmit pe numele Vasilisei Tronciu.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii inițiale pe care a admis-o, constatând faptul acceptării succesiunii de către Vasilisa Tronciu după decesul bunicii Vasilisa Stropșa, decedată la data de 28 decembrie 2010 și nulitatea testamentului nr. 421 din 14 februarie 2002 pe numele lui Vasile Stropșa din data întocmirii testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 pe numele Vasilisei Tronciu.

A respins acțiunea reconvențională depusă de Vasile Stropșa ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de către Vasile Stropșa, instanța de apel l-a admis și a casat hotărârea din 4 octombrie 2017 și hotărârea suplimentară din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central, încheierile din 27 iulie 2018 și 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de prescripție extinctivă înaintată de Vasilisa Tronciu.

A fost respinsă cerința formulată de Vasilisa Tronciu cu privire la anularea testamentului perfectat pe numele lui Vasile Stropșa înregistrat de notarul public Veronica Macar cu nr. 421 din 14 februarie 2002 ca fiind depusă cu omiterea neîntemeiată a termenului de prescripție extinctivă.

Au fost respinse cerințele formulate de Vasilisa Tronciu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii rămase după decesul defunctei Vasilisa Stropșa de către Vasilisa Tronciu, recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești ca fiind neîntemeiate.

A fost admisă cererea reconvențională înaintată de Vasile Stropșa.

A fost declarat nul testamentul nr. 25 din 27 decembrie 2010 întocmit pe numele Vasilisei Tronciu de către secretarul Consiliului comunal Pereni r-nul Hîncești, Sofia Toma.

A fost constatat faptul acceptării succesiunii testamentare după defuncta Vasilisa Stropșa de către Vasile Stropșa, cu indicarea locului deschiderii succesiunii în XXXXX.

Instanța de recurs constată, că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, concluziile instanței de apel sunt expuse în decizia recurată într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu argumentele apelurilor și materialul probator anexat la dosar, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Astfel, în conformitate cu art. 130 alin. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Iar în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

La caz, se notează că Vasilisa Tronciu prin acțiunea înaintată, în principal a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii rămase după decesul defunctei Vasilisa Stropșa, iar în subsidiar a solicitat recunoașterea valabilității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010, eliberat de Primăria sat. Pașcani r-nul Hîncești, prin care Vasilisa Stropșa i-a testat averea sa și declararea nulității testamentului nr. 421 din 14 februarie 2002 perfectat pe numele lui Vasile Stropșa, înregistrat de notarul public Veronica Macar.

Drept temei al pretențiilor privind constatarea faptului acceptării succesiunii Vasilisa Tronciu a invocat că este nepoata Vasilisei Stropșa și că este un moștenitor legal al averii bunicii sale, precum și faptul că administrează, întreține și prelucrează pământul, achită impozitele pentru bunurile imobile, astfel că, de fapt, prin prisma prevederilor art. 1516 alin. (4) Cod civil a acceptat succesiunea și succesiunea legală.

Se evidențiază că instanța de apel respingând acțiunea inițială, printr-o frază generală s-a expus în privința pretenției date, menționând că recunoașterea calității de moștenitor legal al defunctei Vasilisa Stropșa nu poate constitui o cerință, ce ar substitui vocația succesorală realizată prin constatarea faptului acceptării succesiunii, susținând că o astfel de cerință este dispensabilă în condițiile în care calitatea de succesori este determinată expres de Legea pertinentă, și anume de dispozițiile art. 1500 Cod civil, inaplicabilă speței.

Totodată, în privința celorlalte pretenții din acțiunea inițială, instanța de apel a ajuns la concluzia nulității testamentului nr. 25 din 27 decembrie 2010 prin comportamentul de rea-credință a Vasilisei Tronciu, precum și a reprezentanților legali ai acesteia Larisa Sîrbu și Sergiu Sîrbu, cât și secretarului Consiliului comunal Sofia Toma, la întocmirea testamentului.

În același timp a apreciat că actul nominalizat nu poate fi calificat ca fiind reprezentativ al voinței Vasilisei Stropșa, având în vedere că testamentul a fost autentificat de autoritatea primarului contrar prevederilor art. 1462 Cod civil, care a admis aplicarea semnăturii pe testament a martorilor care erau rude și reprezentanți ai Vasilisei Tronciu, cărora le-a fost instituită tutela asupra acesteia din urmă după ce a devenit orfană.

Instanța de recurs atestă, însă, superficialitatea examinării de către instanța de apel a pretenției principale din acțiunea Vasilisei Tronciu împotriva lui Vasile Stropșa, susținerile reclamantei fiind trecute cu vederea de către instanță, dar care s-a expus asupra circumstanțelor din acțiunea reconvențională.

Or, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că potrivit prevederilor art. 1516 alin. (3) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, succesiunea se consideră acceptată când moștenitorul depune la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii sau intră în posesiunea patrimoniului succesoral.

Iar în interpretarea corectă a normei de drept enunțate, este de înțeles că acceptarea succesiunii poate fi efectuată și prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral, care este însoțită de acțiunile legate de administrarea și utilizarea acesteia.

Mai mult ca atât, Vasilisa Tronciu pretinde la constatarea faptului acceptării succesiunii, prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral, modalitate prevăzută de art. 1516 alin. (3) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019.

În acest aspect, este evident că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esența cererii Vasilisei Tronciu cu privire la constatarea faptului de acceptare a succesiunii, prin urmare fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în acțiunea inițială în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Prin urmare, argumentele invocate de Vasilisa Tronciu în cererea de chemare în judecată și susținute pe tot parcursul examinării cauzei în fond, au fost ignorate și lăsate fără o apreciere corespunzătoare de către instanța de apel, dar care urmau a fi analizate și examinate întru judecarea justă și corectă a cauzei, în situația în care lucrul efectuat asupra unui litigiu supus judecării nu poate avea doar un aspect aparent, deoarece contravine principiilor impuse prin lege.

Or, constatarea faptului acceptării succesiunii, în speță, este un aspect ce ține de fondul acțiunii cu care a fost investită instanța, care urmează a fi examinată în prim plan în raport cu argumentele aduse întru susținerea pretenției.

De altfel, instanța de apel, admitând acțiunea lui Vasile Stropșa, a trecut cu vederea faptul că însuși acesta a susținut, pe de-o parte, că a acceptat de fapt succesiunea după decesul Vasilisei Stropșa prin îngrijirea casei de locuit, terenului adiacent și a terenurilor agricole și achitarea impozitului pe imobile, iar pe de altă parte invocând că nu s-a adresat la notar să înregistreze testamentul prin care Vasilisa Stropșa i-a testat lui averea, deoarece a fost dus în eroare de rudele Vasilisei Stropșa precum că există un alt testament, iar testamentul său nu mai este valabil.

Cu referire la circumstanțele respective ale cauzei, Colegiul menționează că în rezultatul aprecierii probelor, instanța de apel a reflectat în decizia sa motivele concluziilor privind admiterea dovezilor aduse de către Vasile Stropșa, și respectiv, au fost lăsate cu vederea temeiurile susținute în acțiunea Vasilisei Tronciu întru constatarea faptului admiterii acceptării succesiunii.

În alt aspect se va menționa și faptul că instanța de apel, a constatat încălcarea de către instanța de fond a normelor de drept procedural în contextul în care a fost

viciată procedura de repartizare și examinare a cererii de recuzare a judecătorului Natalia Berbec depusă de către Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Dinu Șișanu, procedura de examinare a cererii de abținere a judecătorului Mihail Macar, procedura de examinare a cererii de abținere de către Valentina Suruceanu, motiv pentru care a concluzionat asupra necesității anulării încheierilor emise în acest sens.

La capitolul dat, instanța de recurs constată că deși, încheierile din 27 iulie 2018 și din 30 iulie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul central au fost casate de către instanța de apel, instanța de apel nu s-a expus cu privire la cererea de recuzare a judecătorului Natalia Berbec depusă de către Vasile Stropșa, acestea rămânând fără examinare, prin urmare, instanța încălcând dreptul garantat al părții de acces liber la justiție, precum și dreptul la un proces echitabil și la soluționare a cererii depuse cu privire la recuzarea judecătorului.

În această ordine de idei este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială și arbitrară a cauzei.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Vasilisa Tronciu.

Se casează integral decizia din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Vasilisei Tronciu împotriva lui Vasile Stropșa cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea valabilității testamentului, repunerea în termenul de prescripție extinctivă, anularea testamentului și la cererea reconvențională a lui Vasile Stropșa, reprezentat de avocatul Liliana Baghici împotriva Vasilisei Tronciu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și anularea testamentului, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

judecătorul

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh